

Natuurtoets Watercrassulabestrijding Dorpzicht & De Eendrachtspolder, Texel

Natuurtoets Watercrassulabestrijding Dorpzicht & De Eendrachtspolder, Texel.
Toetsing aan beschermde soorten en gebieden.

Eindhoven, 14-6-2021

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland

Uitvoering

Ing. Martijn van de Loo

Ing. Wouter de Vries

Janneke van der Loop MSc. (Stichting Bargerveen)

Inhoudsopgave

<u>1.</u>	<u>INLEIDING</u>	<u>4</u>
1.1	AANLEIDING EN DOEL	4
1.2	BELANG VAN UITVOERING	5
1.3	ALTERNATIEVEN	6
1.4	SITUATIE EN BEOOGDE ONTWIKKELING	7
1.5	UITGANGSPUNTEN	11
1.5	WERKWIJZE NATUURTOETS	11
<u>2.</u>	<u>TOETSING</u>	<u>13</u>
2.1	SOORTEN	13
2.2	GEBIEDEN	23
<u>3.</u>	<u>CONCLUSIES</u>	<u>25</u>
3.1	WET NATUURBESCHERMING	25
3.2	VERVOLGSTAPPEN	26
	<u>BRONNEN</u>	<u>28</u>

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Om de invasieve exotische water/oeverplant watercrassula (*Crassula helmsii*) op Texel te bestrijden worden maatregelen uitgevoerd. De projecten vinden plaats onder leiding van de Provincie Noord-Holland om de invloed van deze plant op de waterlopen en natte natuur op Texel te verminderen.

Dorpzicht en de Eendrachtspolder zijn twee van de drie locaties op Texel waar eind 2020 nog watercrassula werd vastgesteld en waarvoor een werkplan is opgesteld (Loo & Loop, 2020). De besmetting in Dorpzicht, in een gegraven slenk, is zowel in omvang (ca. 8 ha) als dichtheid erg groot en is hoogstwaarschijnlijk besmet vanuit de besmetting op de Eendrachtsweg (deze ligt op enkele 100m afstand). In het werkplan (Loo & Loop, 2020) zijn diverse overwegingen opgenomen. In de Eendrachtspolder bevindt zich een zeer grote natuurlijke vijver (ca. 3.250 m²). Deze vijver is recent geschoond maar geheel besmet met watercrassula. De planten hebben zowel een terrestrische als aquatische groeiwijze. Er bevinden zich ook veel losse fragmenten in het water. De locatie watert af middels een overloop naar het oppervlakte water waarvan delen inmiddels ook besmet zijn geraakt.

In overleg met betrokken organisaties en deskundigen, is besloten om het aquatische habitat in Dorpzicht om te vormen tot een droger systeem middels het opbrengen van zand van binnen en buiten het plangebied. Terrestrisch habitat is niet geschikt voor de overleving van watercrassula. Voor de Eendrachtspolder geldt dat de locaties machinaal wordt geschoond met watercrassula waarna de watergangen worden hersteld om hun functies, een recreatievijver en de afvoer van water, te behouden.

Bestrijden van de watercrassulabesmettingen mag niet in strijd zijn met de soortbescherming van de Wet natuurbescherming (Wnb), of moet met een ontheffing Wnb worden uitgevoerd. Vanwege de vergrote kans op verdere verspreiding over het eiland bij het uitblijven van maatregelen dient de bestrijding zo spoedig mogelijk uit te worden gevoerd. Echter, vanwege de voorbereidingen die nodig zijn om het project op te starten (o.a. vergunningen, ecologische overwegingen, financiering, beslissingen t.a.v. water huishouding) kan het opvullen van de laagte hoogst waarschijnlijk op zijn vroegst laat in het voorjaar worden uitgevoerd. Om te voorkomen dat de watercrassula in de loop van het voorjaar verder over het gebied verspreidt wordt, zijn er in de tussentijd aanvullende maatregelen nodig om de verspreiding van watercrassula zo veel mogelijk te beperken.

Dit voorliggende rapport is de toetsing aan de voor de Soortbescherming en Gebiedsbescherming om de maatregelen binnen de wettelijke voorwaarden van de Wet natuurbescherming uit te kunnen voeren. Een uitgebreide beschrijving van de Wnb is te vinden op <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming>.

1.2 Wettelijk belang van uitvoering

Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel

Het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel wordt gekenmerkt door een uitgestrekt duingebied met daar binnen een kweldergebied (Slufter). Het deel ten noorden van de slufter (Eierlandsche duinen) omvat oude duinen met graslanden en heiden; het zuidelijke deel is meer gevarieerd met zowel oude als jonge duingebieden. In het gebied is een grote diversiteit aan duinvalleien aanwezig, waaronder tevens vochtige duinvalleien (H2190).

Naast de kwalificerende habitattypen van het Natura 2000-gebied zijn op Texel meerdere habitat- en vogelrichtlijn soorten en soorten welke beschermd zijn vanuit de Wet natuurbescherming aanwezig welke gebonden zijn aan vochtige systemen. Deze zijn zowel binnen als buiten het Natura-2000 gebied op Texel aanwezig.

Het polderland van Texel, het Lage Land, heeft eveneens belangrijke natuurwaarde waaronder voor vele weidevogelsoorten en orchideeënrijke hooilanden. In de vochtige systemen van Texel zijn diverse beschermde en bedreigde soorten waargenomen, zoals ronde zonnedauw (*Drosera rotundifolia*), oeverkruid (*Littorella uniflora*), parnassia (*Parnassia palustris*) en groenknolorchis (*Liparis loeselii*) (waarneming.nl).

Watercrassula op Texel

Op Texel vormt de woekering van watercrassula een bedreiging voor de soortenrijke flora en fauna van het eiland. De huidige bekende besmettingen bevinden zich buiten het Natura 2000-gebied. Echter, op de besmette locaties zijn beschermde soorten aanwezig. Naar wat ten tijde van schrijven inzichtelijk is heeft de soort heeft zich momenteel nog niet verder over het eiland verspreidt naar andere ecologisch waardevolle gebieden, bijvoorbeeld vochtige duinvalleien en het recent aangelegde natte natuurgebied Waalenburg.

Indien verspreiding naar gebieden met hoge natuurwaarden heeft plaatsgevonden of dit in de toekomst het geval vormt watercrassula ook voor de Natura 2000-habitattypen en aangewezen soorten een bedreiging. De aanwezigheid van watercrassula kan leiden tot een dominante bedekking en het verdringen van inheemse vegetatie voor een kwalitatieve achteruitgang van Natura 2000-habitattypen en andere waardevolle natte en vochtige natuur. Versimpeld gezegd; *er groeit bij het dominant worden van de plant zo veel watercrassula dat er voor andere plantensoorten, en uiteindelijk open waterpartijen met daarin watergebonden plant- en diersoorten, geen plek meer is. Wanneer watercrassula alles overwoekert, gaan habitattypen verloren en verdwijnen de kenmerkende soorten die leefgebied vinden op deze locaties.* Watercrassula bedreigt daarmee mogelijk niet alleen de flora en fauna van Texel maar ook de van hogerhand opgelegde beleidsdoelstellingen voor de kwetsbare gebieden.

Aanvullend lijden andere soorten welke beschermd zijn vanuit de Wet Natuurbescherming eveneens onder de aanwezigheid van watercrassula. Verschillende broedvogels, zoals de lepelaar- en

aalscholverkolonies, ondervinden negatieve effecten wanneer foerageerlocaties (open water) en het bijbehorende vegetaties met inheemse soorten door de aanwezigheid van watercrassula in kwaliteit achteruit gaan of verdwijnen. De uitbundige groei van watercrassula leidt tevens tot het verdwijnen van open landhabitat (zoals zandige oevers). Beschermde soorten zoals rugstreeppad en levendbarende hagedis vinden in deze open habitat geschikt leefgebied.

Besmetting in Dorpzicht

Watercrassula is over een groot oppervlakte maar in lage biomassa aanwezig. De biomassa neemt snel toenemen omdat veel kale oevers, vanwege de recente natuurontwikkeling, in een laag successiestadium aanwezig zijn. Er is een duidelijke agrarische invloed op de voedselrijkdom van het systeem. Tevens zorgen de aanwezige vogels en het aangekoppelde kanaal voor een extra vermesting en risico op verspreiding. Omliggend aan de besmette slenken zijn meerdere slenken aanwezig die momenteel vermoedelijk niet besmet zijn met watercrassula. Wel zijn deze systemen, waarvan sommige minder dan een jaar oud zijn, zeer kwetsbaar voor een besmetting met watercrassula.

Besmetting in de Eendrachtspolder

Watercrassula is aanwezig in zowel de aquatische als de terrestrische groeivorm. De soort is aanwezig als losse planten tussen de vegetatie (bestaande uit onder andere riet, waternavel en watermunt). Vanwege de kale oevers en afwezigheid van inheemse vegetatie op eerder geschoonde locaties (door het vrijmaken van de vijver van vegetatie en het schouwen van de sloten) is er een snelle toename van watercrassula biomassa. Op enkele plekken rondom de vijver heeft watercrassula over enkele vierkante meters een dominante bedekking waarbij de aanwezige inheemse vegetatie verdrongen wordt.

1.3 Alternatieven

Voor het bestrijden van watercrassula in de genoemde besmettingen zijn meerdere alternatieven afgewogen. Deze staan uitgebreid beschreven in de rapportage Watercrassula problematiek Texel (Van der Loop, 2020). Hieronder volgt een korte uiteenzettingen van de uitkomsten:

Bestrijding van watercrassula

Watercrassula is wijd verspreid in Nederland. De meeste en ergste besmettingen bevinden zich in het zuiden van Nederland (voornamelijk in Noord-Brabant). Op het vaste land is een volledige eliminatie van watercrassula, op alle locaties, niet realistisch. Dit ook omdat besmettingen aanwezig zijn over zeer grote oppervlakten. Op het vaste land wordt in Nederland daarom geadviseerd alleen eliminatie maatregelen uit te voeren wanneer (natuur) waarden en/of soorten bedreigd worden (Van Kleef et al., 2017). Dit zijn bijvoorbeeld gebieden met hoofdwatgangen welke vrij doorvaarbaar moeten blijven en waar de beschermde knoflookpad of kruipend moerasscherm aanwezig zijn. In de overige gebieden wordt geadviseerd de soort te beheersen middels bijvoorbeeld ecosysteem gerichte maatregelen. Hierbij is niet het doel het totaal verwijderen van de aanwezige watercrassula maar het indammen van de soort zodanig dat schade en verspreiding zo veel mogelijk worden beperkt (van Kleef et al., 2017).

Op de Waddeneilanden geldt, vanwege hun geografisch geïsoleerde ligging en hoge (natuur)waarden, een ander advies dan voor het vaste land van Nederland. Namelijk het elimineren en zo veel mogelijk beheersen en indammen van de watercrassula besmettingen. Dit is op de Waddeneilanden mogelijk daar besmettingen op de Waddeneilanden van recente aard zijn. Los van het feit dat er slechts een laag aantal besmettingen aanwezig is. Dit houdt in dat de watercrassula problematiek op de Waddeneilanden nog is terug te brengen naar een nulsituatie middels het elimineren en beheersen van de aanwezige watercrassula besmettingen. Hiermee wordt uitbreiding en verspreiding naar andere delen van dezelfde en andere Waddeneilanden zo veel mogelijk beperkt. Hierbij is het van belang dat eerst wordt gefocust op besmettingshaarden met de grootste omvang en biomassaproductie en waar de meeste (natuur)waarden aanwezig zijn. Hiermee worden het snelst de risico's van watercrassula teniet gedaan.

Bestrijding van watercrassula in Dorpzicht

Voor de besmetting Dorpzicht is het meest geschikte handelingsperspectief eliminatie middels het dempen van het systeem (Van der Loop 2020). Het transformeren van het ecosysteem van een aquatisch- naar een terrestrisch systeem is zeer ingrijpend maar wel met een gegarandeerd succes. Een nadeel van de maatregel dempen is dat de watercrassulaplanten niet van de besmette locatie worden verwijderd.

Bestrijding van watercrassula in De Eendrachtspolder

Het advies is het elimineren van de watercrassula besmetting op locatie. Bij eliminatie van de watercrassula besmetting wordt de besmetting volledig zorgvuldig onschadelijk gemaakt. Voor de Eendrachtspolder is dit het beste uit te voeren door middel van droogzetten, afgraven en aanvullen van de besmette locaties. De delen welke tot de vijver behoren moeten opnieuw aangevuld worden met schoon zand. Voor de sloten geldt dat dit niet mogelijk is en deze geherprofileerd moeten worden. Het vrijgekomen materiaal moet op een veilige manier, lokaal, in de grond worden ondergewerkt. Hierbij moet een minimale bedekking van 1 meter schone grond op de besmette grond worden aangebracht. Het vrijgekomen materiaal wordt gebruikt om het oorspronkelijke profiel van de vijver te herstellen.

1.4 Situatie en beoogde ontwikkeling

Huidige situatie Dorpzicht

De door watercrassula gekoloniseerde slenk betreft een recent uitgegraven watersysteem binnen het natuurgebied Dorpzicht. In het gebied zijn na 2017 diverse slenken uitgegraven om het grasland gebied aantrekkelijker te maken voor weidevogels. De slenken zijn gegraven in een voedselrijke bodem van een voormalig landbouwperceel. In twee van deze slenken heeft watercrassula zich gevestigd. Een van deze besmettingen is handmatig verwijderd in 2020. In 2021 moet uit inventarisaties blijken of watercrassula

hier volledig is geëlimineerd. Voor de andere slenk geldt dat deze van zeer grote omvang is en daarom machinaal moet worden geëlimineerd.

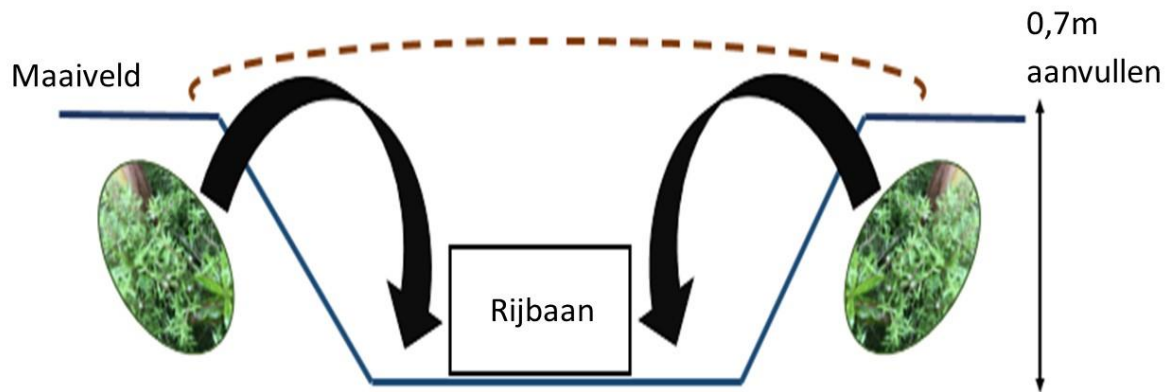
Voor het dempen van deze besmette locatie is 35.000 m³ zand nodig. Voor een kaart van het gebied en de in 2020 vastgestelde watercrassula begroeiing zie figuur 1.

Figuur 1. Natuurgebied Dorpzicht met watercrassula begroeiing (rode cirkel is handmatig verwijderd in 2020; rood opgevuld is de om te vormen slenk 2021; overgenomen uit Loo & Loop, 2020).

Beoogde ontwikkeling Dorpzicht

Het advies is het bestrijden van de watercrassula besmetting in Dorpzicht, zodat deze geen gevaar meer vormt voor de (kwalificerende) natuurwaarden van Texel. In figuur 2 staat geïllustreerd hoe de slenk wordt omgevormd van aquatisch habitat tot terrestrisch habitat.

Figuur 2. Werkwijze voor dempen van de watercrassula watergang in Dorpszicht (overgenomen uit Loo & Loop, 2020).

Het dempen wordt machinaal uitgevoerd, dit kan echter alleen onder droge omstandigheden. De slenk wordt daarom voor de werkzaamheden aanvangen met bronbemaling drooggezet. Tijdens het dempen wordt het werkgebied voldoende droog gehouden door middel van de bronbemaling. Bij het dempen van de besmette slenk worden de oevers naar binnen getrokken met de kraan en daarna wordt het geheel afgedekt met schoon mineraal zand. Het zand dat wordt gebruikt voor het opvullen van de voormalige watergang wordt lokaal aan de noordwest zijde vanuit het kanaal afgegraven en vervoert. De transportbewegingen vinden plaats over rijplaten. Daarnaast wordt in een deel van het terrein het maaiveld verlaagt, daarbij wordt de top laag eerst opzij gezet en na het verwijderen van ongeveer 2dm zand teruggelegd. Om geen open water te creëren waar het zand wordt gewonnen, wordt 9.500 m³ ondiep afgegraven over een relatief grootte oppervlakte. Hiervoor zijn in het omliggende gebied, in overleg met Staatsbosbeheer en de provincie, hoge terreindelen voorgeselecteerd. In figuur 3 is het voorstel opgenomen voor inrichting van het gebied met gesloten grondbalans. Ook wordt een hoeveelheid zand aangevoerd dat vrijkomt bij natuurinrichting door Natuurmonumenten in de nabijgelegen polder Waalenburg (10.000 m³) en de verbreding van een nabijgelegen kanaal (9.500 m³).

Figuur 3. Gebiedsinrichting en werkplan bestrijding watercrassula Dorpzicht 2021

Huidige situatie De Eendrachtspolder

De besmetting in De Eendrachtspolder bevindt zich in de genoemde vijver en omliggende sloten (zie figuur 4). De besmette locaties zijn gesitueerd op twee particuliere adressen (de Eendrachtsweg 4 en 6). Op de Eendrachtsweg 4 is een commerciële verhuur van vakantieaccommodaties aanwezig.

Figuur 4. Besmette locaties De Eendrachtspolder (rode arcering)

Beoogde ontwikkeling De Eendrachtspolder

Het dempen wordt machinaal uitgevoerd, dit kan echter alleen onder droge omstandigheden. De locaties worden daarom voor de werkzaamheden aanvangen met bronbemaling drooggezet. Tijdens het dempen wordt het werkgebied voldoende droog gehouden door middel van de bronbemaling. Bij het uitvoeren van de eliminatie wordt 40cm van het profiel afgegraven en opnieuw aangevuld met schoon zand. Het vrijgekomen materiaal wordt aan op hetzelfde perceel ondergraven en het zand dat hierbij vrijkomt wordt gebruikt voor de genoemde aanvulling van de afgegraven delen.

De werkzaamheden worden op alle locaties begeleid door een deskundige ecooloog met ervaring in begeleiding van projecten waarbij de Wnb van kracht is en met ervaring op het gebied van watercrassulabestrijding. Het voorbereiden van het werkgebied; bronbemaling plaatsen, platenbanen aanleggen, uitzetten gebieden van grondverzet, markering risicovolle wateroppervlakte, etc., vangt twee weken voor het starten van de daadwerkelijke uitvoering aan. De totale uitvoering neemt naar schatting 2 maanden in beslag.

1.5 Uitgangspunten

Voor de beoogde werkzaamheden op Dorpzicht gelden de volgende uitgangspunten:

- Het te dempen water wordt gedraineerd (moet vergund worden middels een watervergunning)
- Over een oppervlakte van 10-12 ha wordt zand ingebracht/opgebracht,
- Over een oppervlakte van 8 ha wordt zand afgegraven
- Naar schatting wordt in totaal 35.000 m³ zand binnen het gebied verplaatst over rijplaten

Voor de beoogde werkzaamheden in De Eendrachtspolder gelden de volgende uitgangspunten:

- Het te dempen water wordt gedraineerd
- Over een oppervlakte van ca. 3.250 m² (de vijver) en 1.155 strekkende m watervoerende sloten (ca. 3 m breed) wordt 40 cm toplaag afgegraven en aangevuld
- In totaal wordt 2.686 m³ zand afgegraven en met dezelfde hoeveelheid aangevuld
- Naar schatting wordt in totaal 5.372 m³ zand binnen het gebied verplaatst

1.5 Werkwijze natuurtoets

Deze natuurtoets is als volgt tot stand gekomen:

- Inzichtelijk maken van officiële geëvalueerde data met betrekking tot verspreiding van beschermde flora en fauna binnen en rondom de plangebieden via de NDFF (NDFF - quickscanhulp.nl 13 februari 2021)

- Veldbezoeken met ecooloog met in het bijzonder aandacht voor specifiek ecologisch waardevolle terreinonderdelen om rekening mee te houden bij het opstellen en uitvoeren van de werkzaamheden
- Inzichtelijk maken van aanwezige kennis over specifieke natuurwaarden bij de betrokken beheerders (email communicaties)
- Inzichtelijk maken van ligging van het werkgebied t.o.v. beschermde Habitatrictlijn-gebieden (Kaartenmachine Ministerie van EZ, 2021)
- Evaluatie van de ecologische impact van de ingrepen op individúen en populaties van beschermde soorten op basis van literatuur en beschouwd in het licht van wetgeving en ontwikkelingen van de populaties buiten de invloedssfeer van de maatregelen (zoals geïntroduceerde exoten, successie binnen het natuurontwikkelingsgebied).

De toetsing is als volgt uitgevoerd:

- Bepaling van (mogelijke) effecten van de ontwikkeling op beschermde flora en fauna op basis van verspreiding gegevens en de aanwezige ecologisch waardevolle terreinonderdelen
- Voor enkele beschermde soorten die mogelijk in het gebied voor kunnen komen (op basis van aanwezige habitats en recente verspreidingsgegevens) zijn maatregelen opgesteld
- Aangezien het plangebied Dorpzicht een jong natuurontwikkelingssterrein betreft (ontwikkeld na 2016) op voormalige landbouwpercelen en er een nieuwe natuurgerichte inrichting van het gebied komt, is schade aan populaties beperkt.

2. Toetsing

2.1 Soorten

De Wet natuurbescherming (Wnb) benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij hiervoor een ontheffing is afgegeven.

De Wnb onderscheid drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1)
2. Soorten die beschermd zijn op grond van internationale afspraken: de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn (Wnb artikel 3.5 en 3.8)
3. Andere soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven (Wnb artikel 3.10 en 3.11)

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

In de plangebieden Dorpzicht en de Eendrachtspolder komen mogelijk door de Wnb beschermde soorten voor.

Flora

In de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn registraties opgenomen van de volgende beschermde soorten vaatplanten in en/of rond de plangebieden (NDFF - quickscanhulp.nl, 2021). Tevens is aangegeven of de betreffende soort is waargenomen in het plangebied (18 februari 2021) tijdens het veldbezoek.

Tabel 1. Beschermde vaatplanten waarvan waarnemingen zijn opgenomen in de NDFF- quickscanhulp. NL, 2021), enkel weergegeven de soorten binnen een straal van 5 kilometer.

Naam	Beschermingsregime	Waargenomen in het plangebied	Waargenomen op afstand van plangebied
Glad biggenkruid	Wnb	Nee	0 - 1 km
Groenknolorchis	Wnb-HrI	Nee	1 - 5 km
Rozenkransje	Wnb	Nee	1 - 5 km

Glad biggenkruid is een in Nederland bedreigde soort welke gevoelig is voor verrijking van de bodem met stikstof. Het plangebied Dorpzicht is, vanwege zijn voormalige landbouwfunctie sterk verrijkt met stikstof waardoor er geen geschikt habitat aanwezig is voor deze soort. Voor De Eendrachtspolder geldt dat deze nutriëntenrijk water afvoert en recent geschoond wordt en is daarmee ook ongeschikt voor deze soort.

Groenknolorchis en **Rozenkransje** zijn buiten het werkgebied vastgesteld en voor deze soorten is geen geschikt habitat in de werkterreinen aanwezig. De Groenknolorchis is een soort van vochtige duinvalleien, trilvenen en laagveen moerassen. Rozenkransje is een soort van droge duingraslanden en heiden. Deze structuren ontbreken in de plangebieden.

Daar de werkzaamheden niet plaatsvinden op en langs de oudere vochtige terreindelen en droge schrale omstandigheden ontbreken, is een significant negatief effect op beschermde flora **uitgesloten**.

Zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF (NDFF- quickscanhulp.nl, 2021) is een aantal zoogdiersoorten in of rond het gebied te verwachten (tabel 2). Daarnaast kunnen andere soorten aanwezig zijn zoals bosmuis, dwergmuis, aardmuis, veldmuis (allen Wnb artikel 3.10 en 3.11) in of in de nabijheid van de plangebieden.

Tabel 2. Beschermde zoogdieren waarvan waarnemingen zijn opgenomen in de NDFF- quickscanhulp.nl, 2021), enkel weergegeven de soorten binnen een straal van 5 kilometer. *vleermuizen.

Naam	Beschermingsregime	Waargenomen in het plangebied	Waargenomen op afstand van plangebied
Boommarter	Wnb	Nee	0 - 1 km
Egel	Vrijstelling NH	Ja	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis*	Wnb-Hrl	Onbekend, geen effect	0 - 1 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis*	Wnb-Hrl	Onbekend, geen effect	0 - 1 km
Haas	Vrijstelling NH	Ja	0 - 1 km
Konijn	Vrijstelling NH	Ja	0 - 1 km
Laatvlieger*	Wnb-Hrl	Onbekend, geen effect	0 - 1 km
Noordse woelmuis	Wnb-Hrl	Onbekend, geen effect	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Vrijstelling NH	Onbekend, geen effect	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis*	Wnb-Hrl	Onbekend, geen effect	0 - 1 km
Steenmarter	Wnb	Nee	0 - 1 km
Meervleermuis*	Wnb-Hrl	Onbekend, geen effect	1 - 5 km
Waterspitsmuis	Wnb	Onbekend, geen effect	1 - 5 km

* vleermuizen gezamenlijk beschreven.

Binnen het projectgebied Dorpzicht zijn geen elementen aanwezig die gebruikt kunnen worden als vaste rust- of verblijfplaats van **vleermuizen**. Wel kan het terrein gebruikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. Echter, doordat het volledige eiland vlak is en er veel natuurterreinen en landbouwpercelen in de omgeving aanwezig zijn is hiervoor voldoende alternatief aanwezig. Aanvullend worden de werkzaamheden bij daglicht (er wordt niet met kunstlicht gewerkt) uitgevoerd waardoor de s 'nachts jagende vleermuizen alsnog kunnen foerageren.

Langs de vijver van De Eendrachtspolder is een opstand met (jonge) bomen aanwezig. Deze kunnen worden gebruikt als vaste rust- of verblijfplaats van **vleermuizen**. Deze bomen worden niet geschaad, en er treedt geen verstoring op daar de vijver vanaf de andere, boomloze, zijde wordt betreden. Aanvullend worden de werkzaamheden bij daglicht (er wordt niet met kunstlicht gewerkt) uitgevoerd waardoor de s 'nachts niet verstoord worden.

Boommarter en **Steenmarter** hebben hun verblijfplaats in respectievelijk bomen en gebouwen. Deze zijn in het plangebied Dorpzicht afwezig. Voor De Eendrachtspolder geldt dat de opstand van jonge bomen te kleinschalig is voor de aanwezigheid van Boommarter. Voor Steenmarter is zijn er mogelijk rustplaatsen aanwezig rondom de woningen op de genoemde adressen. De werkzaamheden worden alleen in de natte terreindelen uitgevoerd waarbij droge delen, waaronder de gebouwen, worden ontzien. Er vindt daardoor treedt daardoor geen schade op aan mogelijke rustplaatsen van Steenmarter.

De werkzaamheden hebben mogelijk een effect op individuen en leefgebied van de soorten, Egel, Haas, Konijn, Noordse woelmuis, Rosse woelmuis en Waterspitsmuis. Met uitzondering van de **Noordse woelmuis** en **Waterspitsmuis** zijn al deze soorten door de provincie Noord-Holland vrijgesteld van de ontheffingsplicht (Provinciale Verordening, 2016). Vanuit de verspreidingsgegevens is niet uit te sluiten dat deze muizensoorten in de omgeving van Dorpzicht voorkomen. Voor De Eendrachtspolder geldt dat er geen geschikte leefgebieden rondom de bebouwing aanwezig is voor deze soorten

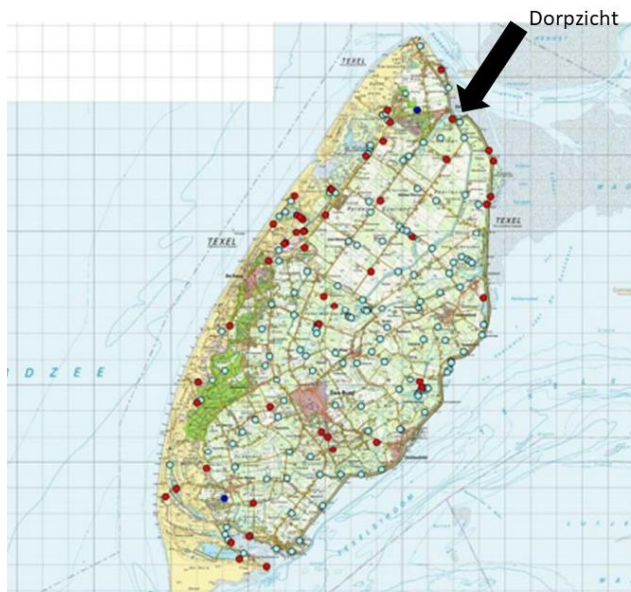
De **Noordse woelmuis** is bewoner van plas/drasgebieden zijnde rietlanden, oeverlanden en eilandjes van plassen en meren, extensief gebruikte, natte hooi- en weilanden alsmede (buitendijks) gelegen schorren en gorzen (www.bij12.nl). Op Texel, en elders in Nederland, in de wintermaanden, leeft hij ook in drogere terreindelen. Op Texel komt hij voor in vegetatietypen die op andere plaatsen in Nederland niet of nauwelijks worden bewoond. Voorbeelden zijn: duingraslanden, ruige wegbermen, open plekken in bossen en tuinwallen (Provincie Noord-Holland, 1996).

Het is een relatief mobiele muizensoort die migreert tussen drogere winter en vochtigere zomer gebieden en kan reageren op overstromingen (www.bij12.nl).

Nabij het werkgebied zijn er geen waarnemingen bekend van de Noordse woelmuis op in de laatste tien jaar. In 2003 en 2006 zijn de bekende populaties van de Noordse woelmuis op het eiland systematisch

met life-traps onderzocht op (noordse woel)muizen (Bekker, e.a. 2007). Hierbij is de Noordse woelmuis ook in of langs het plangebied Dorpzicht gevangen (figuur 5).

Ondanks dat de waarnemingen al meer dan 10 jaar geleden zijn, is niet op voorhand uit te sluiten dat de Noordse woelmuis in het gebied voorkomt. Na de natuurontwikkeling heeft het gebied zich positief ontwikkeld voor de Noordse woelmuis, zowel in de graslanden als de geulen waarin de watercrassula groeit.

Figuur 5. Verspreiding van vangstlocaties (cirkels) lifetrap onderzoek in 2006 (overgenomen uit Bekker e.a., 2007), met in rood vangsten Noordse woelmuis, in donkerblauw vangsten Aardmuis en in lichtblauw vangstlocaties zonder deze soorten.

Toen het soortbeschermingsplan Noordse woelmuis werd opgesteld in 2004 had de muis een verspreiding over het overgrote deel van het eiland (Haye & Drees, 2004; zie ook de lichtblauwe vangstlocaties in figuur 5 en 6). De populaties zijn voor een groot deel uit het polderlandschap verdwenen en momenteel is het Natura 2000-gebied De Duinen van Texel het belangrijkste leefgebied (figuur 5 en 6).

Figuur 6. Resultaten lifetrapp onderzoek in 2003 met in rode vierkanten vangsten Noordse woelmuis, in donker blauw vangsten Aardmuis en in lichtblauw geen vangsten van deze soorten.

Voor de gunstige staat van instandhouding van de soort lijken de resterende polderpopulaties geen grote rol te spelen. Wel heeft de soort nog een groot aaneengesloten leefgebied binnen het daarvoor aangewezen Natura 2000-gebied De Duinen van Texel. Het plangebied Dorpzicht wordt na het uitvoeren van de werkzaamheden ontwikkeld tot droog tot vochtig grasland dat in potentie geschikt leefgebied is voor de Noordse woelmuis. Dit is echter niet op voorhand te garanderen. Desondanks is het mogelijk dat voor onbepaalde tijd, vaste rust- en voortplantingslocaties verloren gaan. Daarmee is er mogelijk sprake van het overtreden van Wnb artikel 3.10, lid 1, sub b.

Het beschermingsregime vanuit de Wnb gericht op de Habitatrichtlijnsoort Noordse woelmuis wordt mogelijk overtreden. Negatieve effecten op Noordse woelmuis zijn bij het uitvoeren van de voornemens, zonder aanvullende maatregelen niet uitgesloten.

De werkzaamheden in het gebied Dorpzicht zijn af te stemmen op het zo goed mogelijk behouden en bevorderen van een gunstig leefgebied voor eventuele lokale populaties van de Noordse woelmuis. De volgende mitigerende maatregelen worden in acht genomen bij het uitvoeren van de werkzaamheden:

- De graafwerkzaamheden uitvoeren op een beperkt deel van de aanwezige vochtige terreindelen en drogere terreindelen (geen volledige vernietiging van lokale leefgebied)
- Vochtige en drogere terreindelen blijven behouden, waardoor herkolonisatie na afloop van de werkzaamheden kan plaatsvinden
- De watergang en oevers worden dusdanig ingevuld dat muizen niet worden ingesloten en uit het werkgebied kunnen migreren

- De meest waardevolle landschapselementen en structuren worden gemarkeerd en ontzien tijdens de graafwerkzaamheden en transportbewegingen (markeren ruige greppels en laagte, hogere ruige overgangen, sloot oevers en evt. wallen)
- De werkzaamheden worden door een deskundig ecooloog begeleid en stopgezet om eventueel achtergebleven dieren te verplaatsen naar direct buiten het werkgebied.

Middels het uitvoeren van deze aanvullende maatregelen bij de werkwijze zijn significant negatieve effecten op Noordse woelmuis **uitgesloten**.

Er zijn waarnemingen bekend van de **Waterspitsmuis** op een afstand van 1 tot 5 kilometer van het plangebied Dorpzicht. Deze soort leeft op en rond de oeverzones van watergangen en in rietvelden. Het is mogelijk dat voor onbepaalde tijd, vaste rust- en voortplantingslocaties op de oeverzones verloren gaan. Daarmee is er mogelijk sprake van het overtreden van Wnb artikel 3.10, lid 1, sub b.

De werkzaamheden in het gebied Dorpzicht zijn af te stemmen op het zo goed mogelijk behouden en bevorderen van een gunstig leefgebied voor eventuele lokale populaties van de Waterspitsmuis. De volgende mitigerende maatregelen worden in acht genomen bij het uitvoeren van de werkzaamheden:

- De graafwerkzaamheden uitvoeren op een beperkt deel van de aanwezige vochtige terreindelen en drogere terreindelen (geen volledige vernietiging van lokale leefgebied)
- Vochtige en drogere terreindelen blijven behouden, waardoor herkolonisatie na afloop van de werkzaamheden kan plaatsvinden
- De watergang en oevers worden dusdanig ingevuld dat muizen niet worden ingesloten en uit het werkgebied kunnen migreren
- De meest waardevolle landschapselementen en structuren worden gemarkeerd en ontzien tijdens de graafwerkzaamheden en transportbewegingen (markeren ruige greppels en laagte, hogere ruige overgangen, sloot oevers en evt. wallen)
- De werkzaamheden worden door een deskundig ecooloog begeleid en stopgezet om eventueel achtergebleven dieren te verplaatsen naar direct buiten het werkgebied.

Door het droogzetten van de te dempen locatie voor het invullen van de watergang, wordt het gebied ongeschikt gemaakt voor de waterspitsmuis. Individuen kunnen voor aanvang van de graafwerkzaamheden naar een alternatief gebied migreren. Tijdens de graaf werkzaamheden wordt de kans op schade aan eventueel achtergebleven individuen gereduceerd door van een zijde uit te werken. Dit geeft de dieren een vlucht mogelijkheid. De werkzaamheden worden door een ecooloog begeleid en stopgezet om eventueel achtergebleven dieren te verplaatsen naar direct buiten het werkgebied.

Middels het uitvoeren van deze aanvullende maatregelen bij de werkwijze zijn significant negatieve effecten op Waterspitsmuis **uitgesloten**.

Vogels

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF - quickscanhulp.nl) kunnen **Vogels met jaarrond beschermde nestlocaties** - in het gebied broeden (tabel 3).

Tabel 3. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestlocaties die in of nabij de plangebieden broeden (NDFF – quickscanhulp.nl). * soorten met vaste nest- of roest locaties in bomen of gebouwen.

Naam	Beschermingsregime	In plangebied waargenomen	Waargenomen op afstand van plangebied
Boomvalk*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Buizerd*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Gierzwaluw**	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Havik*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Huismus*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Kerkuil*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Ooievaar*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Ransuil*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Roek*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Slechtvalk*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Sperwer*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Wespendief*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km
Zwarte Wouw*	Wnb-Vrl	Ja	0 - 1 km

Met uitzondering van de **Grote gele kwikstaart** broeden alle vogels uit tabel 3 in gebouwen of bomen. Deze zijn afwezig in Dorpzicht. In De Eendrachtspolder is een jonge opstand van bomen aanwezig. Hierin zijn bij het veldbezoek geen horsten/nesten aangetroffen van vogels met jaarrond beschermde nesten. In de gebouwen (woningen en enkele bijgebouwen als schuurtjes) kunnen huismus en gierzwaluw broeden. De werkzaamheden worden alleen in de natte terreindelen uitgevoerd waarbij droge delen, waaronder de gebouwen, worden ontzien. Er vindt daardoor treedt daardoor geen schade op aan mogelijk aanwezige broedplaatsen.

De werkzaamheden vangen na het broedseizoen aan en eventuele (nest)locaties worden niet direct door de werkzaamheden beïnvloed. Lage kunstwerken, zoals dammetjes, worden voor aanvang van de werkzaamheden op nest mogelijkheden voor de Grote gele kwikstaart geïnspecteerd. In het plangebied Dorpzicht wordt mogelijk 1 kunstwerk beïnvloed door de werkzaamheden (dit betreft de stuw aan de noordzijde van de slenk). Bij aanwezigheid van nestlocatie van deze soort, zal deze bij de werkzaamheden worden gespaard.

Kwalificerende vogelsoorten – Voor het Natura 2000-gebied De Duinen van Texel zijn de volgende broedvogelsoorten aangewezen: roerdomp, lepelaar, eider, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, kluut,

bontbekplevier, kleine mantelmeeuw, dwergstern, velduil, roodborsttapuit en tapuit (Ministerie van LNV, 2019). Er zijn geen broedgevallen van deze soorten in de plangebieden bekend.

Roodborsttapuit, bruine kiekendief en blauwe kiekendief kunnen in theorie tot broeden komen in het plangebied Dorpzicht. Voor het leefgebied van deze soorten geldt voor de roodborsttapuit, bruine kiekendief en blauwe kiekendief een doel voor het behoudt en voor de tapuit een doel voor uitbereiding. Het plangebied is alleen tijdelijk (gedurende de werkzaamheden en tot de vegetatie ontwikkeld is) ongeschikt als broedlocatie voor deze soorten. Er zijn hiermee geen lange termijn effecten voor deze soorten.

Algemene broedvogels - Het kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat er algemene broedvogels binnen de invloedsfeer van de beoogde ontwikkelingen tot broeden komen wanneer geen specifieke maatregelen worden getroffen.

Het verwijderen van de watercrassula moet gezien worden als een voor broedende vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te worden aangevangen. Globaal voor 15 maart. Let wel dat de Wnb geen standaardperiode hanteert en dat het de broedende vogels zijn welke beschermd zijn. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt door een kundig ecooloog een broedvogelcheck uitgevoerd.

Negatieve effecten op vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie zijn **uitgesloten**.

Negatieve effecten op kwalificerende vogelsoorten zijn **uitgesloten**.

Negatieve effecten op algemene broedvogels zijn **uitgesloten mits** gewerkt wordt **buiten het broedseizoen en met het uitvoeren van een broedvogelcheck**.

Amfibieën

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF - quickscanhulp.nl) kunnen een aantal soorten amfibieën in de gebieden voorkomen (zie tabel 4). Ook zijn algemene soorten zoals de gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander te verwachten.

Tabel 4. Beschermde soorten amfibieën die in of nabij de plangebieden voorkomen (NDFF – quickscanhulp.nl).

Naam	Beschermingsregime	Waargenomen in het plangebied	Waargenomen op afstand van plangebied
Poelkikker	Wnb-Hrl	Ja	0 - 1 km
Rugstreeppad	Wnb-Hrl	Nee	0 - 1 km
Heikikker	Wnb-Hrl	Ja	1 - 5 km

De **Poelkikker** en **Heikikker** (beiden Wnb artikel 3.5 en 3.8) zijn soorten die voorkomen in en rond relatief voedselarme heldere wateren (meso-troof tot oligotroof). De te dempen / te vergraven waterlichamen

van beide locaties zijn gegraven in verrijkte voedselrijke voormalige landbouwgrond, waarmee het onwaarschijnlijk is dat deze worden gebruikt voor de voortplanting. Toch kan het niet op voorhand worden uitgesloten dat de gedempte wateren door deze soorten worden gebruikt voor de voortplanting.

Overwintering vindt plaats op de hogere grond in de omgeving. De werkzaamheden vangen aan wanneer dieren al actief en naar veiligere zones kunnen migreren. Hiermee zijn er geen ingegraven dieren te verwachten in de hogere delen waar zand zal worden gewonnen.

De werkzaamheden worden buiten het voortplantingsseizoen van de **Heikikker** uitgevoerd en de wateren worden droog gezet. Eventueel aanwezige **Heikikkers** kunnen door de drooglegging tijdig uit het gebied migreren.

Het voortplantingsseizoen van **Poelkikker** is nog in gang tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Het is mogelijk dat voor onbepaalde tijd voortplantingslocaties verloren gaan. Daarmee is er mogelijk sprake van het overtreden van Wnb artikel 3.10, lid 1, sub b.

De werkzaamheden in de gebieden zijn af te stemmen op het zo goed mogelijk behouden en bevorderen van een gunstig leefgebied voor populaties van de Poelkikker. De volgende mitigerende maatregelen worden in acht genomen bij het uitvoeren van de werkzaamheden:

- De graafwerkzaamheden uitvoeren op een beperkt deel van de aanwezige vochtige terreindelen en drogere terreindelen (geen volledige vernietiging van lokale leefgebied)
- De watergang en oevers worden dusdanig ingevuld dat individuen niet worden ingesloten en uit het werkgebied kunnen migreren / worden verwijderd
- De werkzaamheden worden door een deskundig ecooloog begeleid en stopgezet om eventueel achtergebleven dieren te verplaatsen naar direct buiten het werkgebied.
- Middels het uitvoeren van deze aanvullende maatregelen bij de werkwijze zijn significant negatieve effecten op Poelkikker uitgesloten.

Het leefgebied is voor **Rugstreeppad** niet optimaal door de verruigde graslanden en de dichtgegroeide vijver en sloten. De Rugstreeppad heeft als landhabitat open pioniersvegetaties en overwintert op hogere, drogere bij voorkeur zanderige terreindelen. De rugstreeppad plant zich normaliter voort in tijdelijke wateren, deze ontbreken op de locatie.

Significant negatieve effecten op **Rugstreeppad** zijn uitgesloten.

Middels het uitvoeren van aanvullende maatregelen bij de werkwijze zijn significant negatieve effecten op **Poelkikker** en **Heikikker** uitgesloten.

Ongewervelden

Tabel 5. Beschermde soorten ongewervelden die in of nabij de plangebieden voorkomen (NDFF – quickscanhulp.nl).

Naam	Beschermingsregime	Waargenomen in het plangebied	Waargenomen op afstand van plangebied
Grote parelmoervlinder	Wnb	Nee	0 - 1 km
Grote vos	Wnb	Ja	0 - 1 km
Duinparelmoervlinder	Wnb	Nee	1 - 5 km
Kommavlinder	Wnb	Nee	1 - 5 km

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF, Quickscanhulp.nl 2021) binnen of nabij de plangebieden **Kommavlinder**, **Grote parelmoervlinder**, **Grote vos** en **Duinparelmoervlinder** verwacht (Wnb artikel 3.10 en 3.11). Duinparelmoervlinder en Kommavlinder zijn alleen op grotere afstand waargenomen (>1 kilometer). De Grote parelmoervlinder is een grote soort die met name voorkomt in de nabijgelegen duinen. De ruige graslanden in het gebied vormen geen geschikt habitat deze soort.

De grote vos was verdwenen uit Nederland, maar is de afgelopen jaren opnieuw waargenomen. Ook op Texel in de plangebieden (Vlinderstichting, 2019). De rupsen leven op bomen en struiken. Bij de werkzaamheden worden bomen en struiken ontzien waardoor er geen rupsen worden aangetast door de werkzaamheden. Eventuele overvliegende adulten (afhankelijk van de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd) kunnen zelf wegvliegen naar alternatief leefgebied in de omgeving.

Negatieve effecten op beschermde **dagvlinders** zijn uitgesloten.

Zorgplicht

Ongeacht de wettelijke beschermingsstatus van dier- en plantensoorten en gebieden moet voldoende rekening worden gehouden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De Wet natuurbescherming erkent met de zorgplicht de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten.

De Memorie van Toelichting zegt het zo: *“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”*.

De werkzaamheden worden aangevangen voor het broedseizoen van vogels en voor het voortplantingsseizoen van amfibieën en zoogdieren. De werkzaamheden worden zo uitgevoerd dat zoogdieren, vogels en amfibieën tijdig uit het gebied kunnen migreren. De werkzaamheden worden door een kundig ecooloog begeleid die zichtbare dieren wegvangt en lokaal verplaatst.

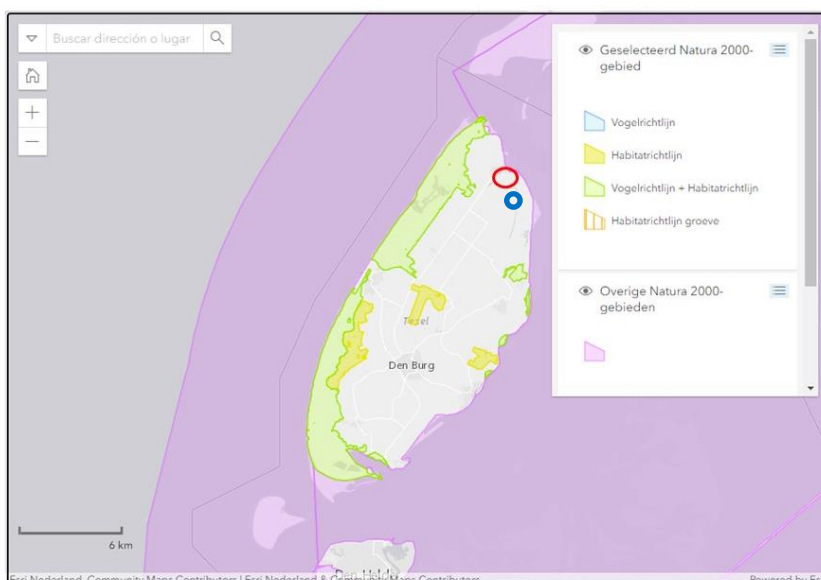
2.2 Gebieden

Vogel- en Habitatrichtlijn gebieden / Natura 2000

Onder de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn zijn Natura 2000-gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden van groot internationaal belang met zogenaamde Kwalificerende Habitattypen. De gebieden bieden leefruimte aan specifieke soorten en gemeenschappen.

Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken, ook niet wanneer de activiteit buiten het aangewezen Natura 2000-gebied plaats heeft. Indien op voorhand significante effecten niet zijn uit te sluiten is een Passende beoordeling noodzakelijk.

Dorpzicht ligt buiten het Natura 2000-gebied Gebiedsnummer 2. Duinen en Lage Land van Texel. Het plangebied Dorpzicht grenst wel aan het Natura 2000-gebied Gebiedsnummer 1. Waddenzee (zie figuur 6).

Figuur 7. Overzicht van Natura 2000-gebieden op en rond het Eiland Texel. Met de rode cirkel is het projectgebied Dorpzicht aangegeven, met de blauwe cirkel is het projectgebied De Eendrachtspolder aangegeven (Bron: kaartenmachine van Ministerie van EZ; 13 februari 2021).

Er zijn in de plangebieden geen Kwalificerende Habitattypen aanwezig. Significant negatieve effecten op **Kwalificerende Habitattypen** zijn **uitgesloten**.

De werkzaamheden zijn slechts tijdelijk, worden uitgevoerd voor het behoudt van kwetsbare Habitattypen, buiten het Natura 2000-gebied en het project heeft vanwege zijn kleinschaligheid geen externe werking op het Natura 2000-gebied. Significant negatieve effecten op het **Natura 2000-gebied** is op voorhand **uitgesloten**.

Weidevogelleefgebieden

Vanwege het internationale belang van de Provincie Noord Holland voor weidevogels, heeft de provincie weidevogelleefgebieden aangewezen (zie: toelichting weidevogelleefgebieden, Provincie Noord Holland, 2018). De provincie heeft regels vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening, waarin tevens de begrenzingen van weidevogelleefgebieden zijn opgenomen om aantasting van de weidevogelleefgebieden te voorkomen. (zie [www.noord-holland.nl/ Onderwerpen/ Natuur/ Weidevogels](http://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Weidevogels))

Het plangebied Dorpzicht is door de Provincie Noord Holland aangewezen als Weidevogelleefgebied. Het gebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van voornamelijk de beschermde weidevogel Grutto. In principe geldt dat negatieve invloed op het leefgebied dient te worden voorkomen. Slechts wanneer er sprake is van een groot openbaar (maatschappelijk) belang kan ervoor worden gekozen om activiteiten die schadelijk kunnen zijn uit te voeren. De bestrijding van invasieve exoten is in de Wet natuurbescherming aangegeven als van belang (Artikel 34.1 t/m 34.4)

Het is wettelijk vastgesteld dat schade aan weidevogelleefgebieden gecompenseerd moet worden in het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland houdende regels omtrent natuurcompensatie Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland. Weidevogels hebben baat bij een behoorlijk areaal vochtig grasland. Doordat het benodigde zand deels gewonnen wordt door maaiveld van nu een groot deel van het broedseizoen niet vochtig grasland te verlagen vindt op dit punt verbetering van het weidevogelleefgebied op een substantiële oppervlakte plaats, dit compenseert de vermindering van de kans op ontwikkeling van plas-dras vegetaties in de recent gegraven kreken. Elders in het gebied blijft plas-drasgebied aanwezig. Nadat duidelijk is dat het gelukt is de watercrassulabesmettingen op Texel te elimineren kan overwogen worden om buiten het eerder besmette deel van het gebied aanvullend plas-dras gebied te realiseren.

3. Conclusies

3.1 Wet natuurbescherming

In tabel 7 zijn de relevante soorten uit de Wnb, en de bevindingen en conclusies van de toetsing opgenomen.

Tabel 7. Conclusie natuurtoets voor de in Dorpzicht relevante beschermde soorten vanuit de Wet natuurbescherming

Soortgroep	Effecten	Nader onderzoek?	Mitigerende maatregel nodig?	Negatieve effecten na mitigatie	Ontheffing nodig?
Flora	Geen	Nee		Nee	Nee
Zoogdieren	Mogelijk tijdelijk verlies aan rust- en verblijfplaatsen Noordse woelmuis en Waterspitsmuis	Nee	- Markeren waardevolle structuren - Aanvullen vanaf een zijde, - Aanvang voor voorplantingsseizoen (april-oktober) - Kuldig ecooloog ter plaatsen bij uitvoering werkzaamheden - Veiligstellen eventueel aanwezige individuen	Nee	Ja
Broedvogels, tijdens broedseizoen	Geen	Nee	- Werken buiten broedseizoen - Broeden ontmoedigen (vliegers droge delen)	Nee	Nee, mits maatregel
Kwalificerende vogelsoorten	Geen	Nee	- Werken buiten broedseizoen - Broeden ontmoedigen	Nee	Nee, mits maatregel
Broedvogels, jaarrond beschermd	Geen	Nee	Inspectie en eventueel maatregelen kunstwerk (grote gele kwikstaart)	Nee	Nee, mits maatregel
Amfibieën	Mogelijke aantasting individuen poelkikker, heikikker	Nee	- Graafwerkzaamheden uitvoeren op een beperkt deel van terrein - Watergang en oevers invullen waarbij individuen niet worden ingesloten en uit werkgebied kunnen migreren / worden verwijderd - Werkzaamheden begeleid door deskundig ecooloog	Nee	Ja
Dagvlinders	Geen	Nee	Ontzien struiken en bomen	Nee	Nee

3.2 Vervolgstappen

Toetsing van de beoogde ingreep aan door de Wnb beschermde soorten laat zien dat voor de geen van de beschermde soorten een negatief effect wordt verwacht na het uitvoeren van mitigerende maatregelen. Bij de uitvoering van de werkzaamheden is een ontheffing van de Wnb nodig voor de soorten Noordse woelmuis, waterspitsmuis, Poelkikker en Heikikker.

Wanneer aan de volgende voorwaarden (mitigatie conform de Kennisdocumenten van Bij12) wordt voldaan zijn negatieve effecten op deze soorten eveneens uitgesloten;

- Noordse woelmuis en Waterspitsmuis (Dorpzicht):
 - De graafwerkzaamheden uitvoeren op een beperkt deel (10-12 ha) van de aanwezige vochtige terreindelen (ca. 142 ha in totaal) en drogere terreindelen. Hierdoor treedt geen vernietiging op van het totale mogelijk leefgebied en worden voldoende geschikte leef- en nestgebieden gespaard. Tevens worden hoog water vluchtplaatsen niet aangetast door de werkzaamheden waardoor winterlocaties niet geschaad worden.
 - Vochtige en drogere terreindelen blijven behouden, waardoor herkolonisatie door eventueel aanwezige individuen na afloop van de werkzaamheden kan plaatsvinden
 - De watergang en oevers worden van de westzijde naar de oostzijde ingevuld dat eventueel aanwezige muizen niet worden ingesloten en uit het werkgebied kunnen migreren
 - De meest waardevolle landschapselementen en structuren worden voorafgaand aan de werkzaamheden door een kundig ecooloog gemarkeerd en ontzien tijdens de graafwerkzaamheden en transportbewegingen (markeren ruige greppels en laagtes, hogere ruige overgangen, sloot oevers en evt. wallen)
 - Bij de uitvoering van de werkzaamheden met machines wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande infrastructuur van wegen en paden
 - Bij de aanvoer van grond vanuit de locaties Waalenburg wordt voorkomen dat aardmuizen en veldmuizen mee aangevoerd worden zodat deze geen concurrentie vormen voor de Noordse Woelmuis
 - De werkzaamheden worden door een deskundig ecooloog begeleid en stopgezet om eventueel achtergebleven dieren te verplaatsen naar direct buiten het werkgebied.
- (Broed)Vogels (alle locaties):
 - Negatieve effecten op algemene broedvogels zijn uitgesloten mits gewerkt wordt buiten het broedseizoen en met het uitvoeren van een broedvogelcheck.
- Poelkikker en Heikikker (Dorpzicht):
 - De graafwerkzaamheden uitvoeren op een beperkt deel (10-12 ha) van de aanwezige vochtige terreindelen (ca. 142 ha in totaal) en drogere terreindelen. Hierdoor treedt geen vernietiging op van het totale mogelijk leefgebied en worden voldoende geschikte

leef- en nestgebieden gespaard. Tevens worden hoog water vluchtplaatsen niet aangetast door de werkzaamheden waardoor winterlocaties niet geschaad worden.

- De watergang en oevers worden van de westzijde naar de oostzijde ingevuld dat eventueel aanwezige amfibieën niet worden ingesloten en uit het werkgebied kunnen migreren
- Bij de uitvoering van de werkzaamheden met machines wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt maken van de bestaande infrastructuur van wegen en paden
- Voor Heikikker wordt buiten de voortplantingsperiode gewerkt. Voor Poelkikker geldt dat aanwezige poelkikkers en/of eiklommen van poelkikkers in het gebied worden weggevangen/geraapt en verplaatst naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de activiteiten

Bovenstaande maatregelen moeten worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol waaraan geconformeerd moet worden door de uitvoerders van de werkzaamheden. In een ecologisch werkprotocol staat omschreven welke maatregelen getroffen worden om effecten op beschermde soorten te voorkomen en hoe te handelen wanneer ze onverhoopt toch optreden. Hierbij wordt vermeld:

- In welke periode gewerkt moet worden,
- Welke ingrepen gepleegd worden,
- Welke maatregelen worden genomen en wat daarmee wordt gerealiseerd betreffende de beschermde soorten
- Wanneer begeleiding door een deskundige noodzakelijk is
- Wie die deskundige is en wat de deskundige exact gaat doen.

Voorafgaand en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt in het kader van de zorgplicht de locatie door een kundig ecooloog bekeken op de aanwezigheid/verblijfplaatsen van beschermde flora en fauna. Bij een eventuele aanwezigheid worden werkzaamheden gestaakt tot een passende oplossing (bijvoorbeeld verplaatsen van de soorten of ontzien van locaties) door de ecooloog is aangegeven welke uitsluitel geven over de doorgang van de werkzaamheden.

Bronnen

Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland houdende regels omtrent natuurcompensatie Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland. <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/actueel/Noord-Holland/CVDR350244.html>

Bekker, D.L. & R.M. Koelman, 2007. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek Nederlandse Zoogdieren VONZ 2006, Deel 2. de noordse woelmuis. VZZ rapport 2007.19 . Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.

Bekker D.L., R.M. Koelman & J.J.A. Dekker 2011. Terreinbeheer en de noordse woelmuis in het Natura 2000-gebied 'Duinen en Lage Land Texel'. Rapportage 2003-2009. Rapport nummer 2010.62. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

www.Bij12.nl Noordse woelmuis. Op deze website staat de ecologie en leefwijze van de Noordse woelmuis inzichtelijk omschreven.

www.bij12.nl Poelkikker. Op deze websites staat de ecologie en leefwijze van de Poelkikker inzichtelijk omschreven.

Haye, La. , & J.M. Drees m.m.v. R.C. van Apeldoorn. (2004). Soortbeschermingsplan Noordse woelmuis. Expertise centrum LNV. Rapport EC-LNV nr. 270. Ministerie van LNV, directie IFA/Bedrijfsuitgeverij, 2004.

Kaartenmachine Ministerie van EZ: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

NDFF - quickscanhulp.nl 13 februari 2021.

Provincie Noord Holland (2014). Digitale kaart Weidevogelleefgebieden. <https://www.atlasleefomgeving.nl/weidevogelleefgebied-provincie-noord-holland>. Publicatie jaar 2014. Provincie Noord Holland. Geraadpleegd 3 maart 2021.

Provincie Noord Holland (2018). Toelichting Weidevogelleefgebieden. Provincie Noord Holland. Directie Beleid. Sector RO. Haarlem, februari 2018.

Loo, van de M. & J. van der Loop (2020). Werkplan werkzaamheden watercrassulabestrijding Dorpzicht, Texel. Soontiëns Ecology & Stichting Bargerveen, november 2020.

Loop, van der J. (2020) Watercrassula problematiek Texel. Stichting Bargerveen, september 2020.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2019). Duinen en Lage land Texel. <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=8&id=n2k2&topic=doelstelling>

Vlinderstichting (2019). <https://www.vlinderstichting.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/voor-het-eerst-in-30-jaar-weer-voortplanting-van-de-grote-vos-in-nederland>. Nieuwsbericht 6 juni 2019.

Provinciale verordening Noord-Holland (2016) Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 3 oktober 2016 tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland. Pp. 8 Bijlage 3. Soorten als bedoeld in artikel 4 van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland (ruimtelijke ingrepen).

Verspreidingsatlas.nl (2021). Ravon verspreidingsatlas amfibieën. Poelkikker. www.verspreidingsatlas.nl.

Witte R.H. 2009. Onderzoek naar het voorkomen van (noordse woel)muizen rond Oosterend, Texel 2009 Belang van de planlocaties 'De Verrassing' en 'De Akker' voor voortbestaan noordse woelmuis Rapport 2009.056 Zoogdiervereniging, Arnhem.